

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

28 ביוני 2010

515

ט"ז בתמוז התש"ע

עמוד

הצעת חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) (תיקון מס' 24), התש"ע-2010 1148

הצעת חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) (תיקון מס' 24), התש"ע-2010

1. תיקון סעיף 67א

- בחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה-1985'
(להלן – החוק העיקרי), בסעיף 67א –
(1) ההגדרה "קופת ביטוח" – תימחק;
(2) במקום ההגדרה "קופת גמל לקצבה" ו"קרן ותיקה" יבוא:
"קופת גמל לקצבה" – כל אחת מאלה:

- (1) קופת גמל לקצבה כהגדרתה בחוק הפיקוח על קופות גמל;
(2) תכנית ביטוח מפני סיכון מקרה מוות או מפני סיכון אבדן כושר עבודה, שהתיר המפקח על הביטוח לפי הוראות סעיף 40(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981', לגבי מי שמופקדים בעוד גם כספים לקופת גמל לקצבה כאמור בפסקה (1):

ד ב ר י ה ס ב ר

אשר לא ניתן למשוך ממנה ישירות כספים שהופקדו בה, למעט כספים ממרכיב הפיצויים, אלא באמצעות העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה (להלן – קופת גמל לא משלמת לקצבה). עוד נקבע כי בקופת גמל משלמת לקצבה ניתן יהיה לבצע משיכת כספים באמצעות היוון חלק מהקצבה לסכום חדי-פעמי, ובלבד שסכום הקצבה שיוותר בידו של עמית לאחר ביצוע היוון הקצבה יעמוד על סך של 3,850 שקלים חדשים (צמוד למדרד המחירים לצרכן מחודש מרס 2008).

כמו כן נקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008, כי עמית בקופת גמל רשאי בכל עת לבחור לשנות את בחירתו במוצר החיסכון הפנסיוני ולהעביר את הכספים שצבר בין קופות שונות. בהתאם לאמור, החל בחודש אוקטובר 2008 ואילך רשאי כל עמית להעביר את החיסכון הצבור שלו מקופת גמל לקצבה אחת לקופת גמל לקצבה אחרת או מקופת גמל לתגמולים לקופת גמל לקצבה לפי רצונו בלבד, ומעבידו לא יוכל להתנות על כך, בכפוף לכמה הגבלות שנקבעו בתקנות האמורות.

לנוכח השינויים האמורים מוצע לבצע את ההתאמות הנדרשות גם בחוק שירות הקבע (גמלאות), באופן שיהיה ברור כי גם משרתי קבע, כמו שאר העמיתים במדינה, יוכלו להחליט באיזה מוצר חיסכון פנסיוני יופקדו הכספים בשלהם, ולא יחויבו להפקיד דווקא לקרן פנסיה מקיפה.

סעיף 1 מוצע למחוק את ההגדרה "קרן פנסיה" הכוללת "קופת ביטוח, קרן ותיקה, קרן חדשה מקיפה או קרן חדשה כללית" מכיוון שאינה משקפת את מגוון מכשירי החיסכון הפנסיוני הקיימים כיום. תחת זאת מוצע להוסיף

בללי בחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), התשס"ד-2004) תוקן חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה-1985' (להלן – החוק או חוק שירות הקבע (גמלאות)), והוסף לו פרק ד' שעניינו "חייל חדש". על פי הוראות הפרק האמור חייל חדש, כהגדרתו בסעיף 67א לחוק, יהיה מבוטח בהסדר של "פנסיה צוברת" (ר' ס"ח התשס"ד, עמ' 134).

לאחר הוספת פרק ד' לחוק נחקק חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005' (להלן – חוק קופות גמל). בסעיף 20 לחוק האמור נקבע כי עובד הזכאי להצטרף כעמית לקופת גמל, לפי כל דין או הסכם, לרבות הסכם קיבוצי, או להמשיך ולהיות עמית בקופת גמל כאמור, רשאי לבחור, בכל עת, כל קופת גמל המיועדת למטרה של קופת הגמל שנקבעה לפי הדין או ההסכם, לצורך הפקדת תשלומיו ותשלומי מעבידו, בכפוף להגבלות על צירוף עמיתים שנקבעו בתקנות קופת הגמל. עוד נקבע בסעיף האמור כי המעביד אינו רשאי להתנות לגבי בחירתו של העובד, והכל אף אם נקבע אחרת בדין או בהסכם. בהתאם לכך רשאי העובד בכל עת לבחור היכן יהיה מבוטח.

בנוסף, ביום ט"ז שבט התשס"ח (23 בינואר 2008) חוקק חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 3), התשס"ח-2008' (ס"ח התשס"ח, עמ' 160). במסגרת התיקון האמור נקבע כי החל בשנת המס 2008 יהיו שני סוגים של קופות גמל לקצבה: קופת גמל לקצבה אשר משלמת ישירות קצבה לזכאים, בהתאם לתקנונה (להלן – קופת גמל משלמת לקצבה), וקופת גמל לקצבה

¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 142; התש"ע, עמ' 383

² ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

3) ההגדרות "קרן חדשה מקיפה" ו"קרן חדשה כללית" ו"קרן פנסיה" – יימחקו.

2. בסעיף 67 לחוק העיקרי, במקום "בקרן פנסיה" יבוא "בקופת גמל לקצבה". תיקון סעיף 67

3. בסעיף 67 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 67

1) בכותרת השוליים, במקום "לקרן פנסיה" יבוא "לקופת גמל לקצבה";

2) בסעיף קטן (א), ברישה, במקום "לקרן פנסיה כאמור בסעיף קטן (ב)" יבוא "לקופת גמל לקצבה כאמור בסעיף 67";

3) סעיף קטן (ב) – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

של חייל חדש, מדי חודש, מאוצר המדינה וממשכורתו של החייל החדש, והוא מפנה לסעיף 67(ב) לחוק לעניין קרן הפנסיה שאליה יופקדו סכומים אלה. לאור קביעת האפשרות להפקיד את הסכומים במגוון מוצרים לחיסכון פנסיוני, מוצע לקבוע בסעיף קטן (א) של סעיף 67 האמור, כי הסכומים יופקדו לקופת גמל לקצבה כאמור בסעיף 67, בנוסחו המוצע בסעיף 4 להצעת החוק, ולבטל את סעיף קטן (ב). שזו לשונו:

"(ב) קרן הפנסיה שהסכומים האמורים בסעיף קטן (א) ישולמו לה, תהיה –

(1) לגבי חייל חדש הרשאי להיות מבוטח בקרן ותיקה על פי דין – קרן ותיקה כאמור, אם ביקש זאת החייל החדש, ואם לא ביקש זאת – קרן פנסיה כאמור בפסקה (3);

(2) לגבי חייל חדש שבסמוך למועד שבו התחייב לשירות קבע היה מבוטח בקופת ביטוח לתקופה של שלושה חודשים או יותר – קופת הביטוח האמורה, אם ביקש זאת החייל החדש, ואם לא ביקש זאת – קרן פנסיה כאמור בפסקה (3);

(3) לגבי חייל חדש שפסקאות (1) ו-(2) אינן חלות עליו – קרן חדשה מקיפה כאמור בסעיף 67, עד לשיעור המרבי המותר על פי דין, ויתרת הסכומים ישולמו לקרן חדשה כללית, כאמור באותו סעיף."

יצוין, כי ביטול סעיף קטן (ב) של סעיף 67 האמור אינו גורע מזכותו של חייל חדש הרשאי להיות מבוטח בקרן ותיקה על פי דין, לבקש כי הסכומים המפורטים בסעיף קטן (א) יופקדו בקרן ותיקה כאמור, וכן אינו גורע מזכותו של חייל חדש לבקש כי הכספים המשולמים על פי סעיף קטן (א) ישולמו לקופת ביטוח, היות שעל פי סעיף קטן (א) המוצע, יהיה ניתן להפקיד הכספים לקופת גמל לקצבה, אשר על פי ההגדרה המוצעת, כוללת גם קרן ותיקה וקופת ביטוח. משמעות מחיקת סעיף קטן (ב)(2), היא ביטול התנאי שלפיו חייל חדש יוכל לבקש כי סכומים כאמור בסעיף קטן (א) ישולמו לקופת ביטוח, רק אם בסמוך למועד שבו התחייב לשירות קבע היה מבוטח בקופת ביטוח לתקופה של שלושה חודשים או יותר, זאת, גם לאור ביטולם של תנאים מסוג זה על ידי סעיף 20 לחוק קופות גמל.

את ההגדרה "קופת גמל לקצבה" שתכלול את מגוון מוצרי החיסכון הפנסיוני הרלוונטיים הקיימים כיום.

לעניין זה יצוין כי ביטוח בקופת גמל לקצבה כולל תשלומים מהקופה בקרות אחת משלושת האירועים האלה: בהגיע העמית לגיל זקנה (להלן – חיסכון לגיל זקנה), ועד לפטירתו ותשלומים לשאירים (היינו שאירוי של זכאי לקצבת זקנה שנפטר), וכן תשלומי קצבה במקרה של אירוע נכות ובמקרה שבו המבוטח נפטר לפני הגיעו לגיל זקנה (להלן יחד – כיסויים ביטוחים נוספים).

מאחר שהפקדות לחלק מקופות הגמל לקצבה אינן מקנות כיסויים ביטוחיים נוספים, מוצע לקבוע כי במסגרת הפקדות לקופת גמל לקצבה, ייכללו גם הפקדות אפשריות לתכניות ביטוח אשר כולל כיסוי ביטוחי במקרים האמורים, וזאת לגבי מי שמפקידים בשלו לצורך חיסכון לגיל זקנה.

לאור מחיקת המונח "קרן פנסיה" והחלפתו במונח "קופת גמל לקצבה", מוצע למחוק גם את ההגדרות שלהלן, המתיתרות בשל כך:

"קופת גמל לקצבה" ו"קרן ותיקה" – כהגדרתן בחוק הפיקוח על קופות גמל;

"קרן חדשה מקיפה" ו"קרן חדשה כללית" – כהגדרתן בתקנות לפי סעיף 22 לחוק הפיקוח על קופות גמל;

סעיף 2 סעיף 67 לחוק קובע כי חייל חדש יהיה מבוטח בקרן פנסיה. בהמשך להצעה, בסעיף 1 לחוק המוצע, להחליף את המונח "קרן פנסיה" במונח "קופת גמל לקצבה", מוצע להבהיר כי חייל חדש יכול שיהיה מבוטח בכל קופת גמל לקצבה כהגדרתה המוצעת. מאחר שכפי שפורט בחלק הכללי לדברי ההסבר, קופת גמל לקצבה כוללת גם קופות גמל לא משלמות לקצבה, מוצע לתקן את הסעיף כך שחייל חדש יהיה רשאי להיות מבוטח בכל אחד מסוגי קופת גמל לקצבה, וביניהם גם קופה לא משלמת לקצבה. כמו כן, נוסף על הפקדה לקופת גמל כאמור, חייל חדש יוכל להיות מבוטח בביטוח מפני סיכון מקרה מוות (לתשלום פנסיה שאירים) ומפני אבדן כושר עבודה (לתשלום פנסיה נכות).

סעיף 3 סעיף 67(א) לחוק קובע מהם סכומי החיסכון הפנסיוני שישולמו לקרן הפנסיה, בשל משכורתו

(1) בכותרת השוליים, במקום "קרן הפנסיה" יבוא "קופת הגמל לקצבה";

(2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) חייל חדש רשאי לבחור, בכל עת, קופת גמל לקצבה שאליה ישולמו הסכומים כאמור בסעיף 67, בכפוף להגבלות על צירוף עמיתים שנקבעו בתקנון קופת הגמל";

(3) בסעיף קטן (ב) –

(א) ברישה, במקום "משלושה חודשים" יבוא "מ־30 ימים";

(ב) בפסקה (1), במקום "בקרן פנסיה" יבוא "בקופת גמל לקצבה";

(ג) בפסקה (2), במקום "קרן הפנסיה" יבוא "קופת הגמל לקצבה";

(ד) בפסקה (3), במקום "קרן פנסיה" יבוא "קופת גמל לקצבה";

(4) בסעיף קטן (ג) –

(א) ברישה, במקום "משרד הביטחון" יבוא "שר הביטחון" ובמקום "קרן פנסיה" יבוא "קופת גמל לקצבה";

(ב) בפסקה (2), במקום "בקרן אחרת" יבוא "בקופת גמל לקצבה אחרת".

5. קבע שר הביטחון, בהסכמת שר האוצר, קופת גמל לקצבה לפי הוראות סעיף 67(ג) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 4(4) לחוק זה (בסעיף זה – קופת ברירת המחל) עד יום י"ח בתמוז התש"ע (30 ביוני 2010), יחולו הוראות אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

החדשים, כהגדרתם בסעיף 57א לחוק, לעתים בלי שבחור בכך באופן מפורש. מאחר שבתקופה הקרובה צפויה להיבחר, לפי הוראות סעיף 67 המוצע, קופת גמל לקצבה שתהווה קופת ברירת מחל חדשה, ואשר תחליף את קופות ברירות המחל הקודמות, מוצע לקבוע, בשינוי מהאמור בסעיף 20 לחוק קופות גמל, הוראת מעבר ולפיה חייל חדש, אשר היה מבוטח בקופת ברירת מחל ישנה, יעבור להיות מבוטח בקופת ברירת המחל החדשה שתיבחר, והכספים שנצברו בגינו בקופה הישנה יעברו לקופה החדשה, זאת, אלא אם כן בחר המבוטח בקופת גמל לקצבה אחרת.

יצוין כי הוראת המעבר האמורה תחול באופן חריג פעמי לגבי הבחירה של קופת ברירת המחל החדשה שתתבצע עד יום י"ח בתמוז התש"ע (30 ביוני 2010). ככל שבעתיד ייקבעו פעם נוספת קופות ברירות מחל, הרי שהמעבר אליהן ייעשה בהתאם לאמור בסעיף 20 לחוק קופות גמל.

על פי הוראת המעבר המוצעת, תימסר למי שהוא חייל חדש במועד המסירה, הודעה על זכותו לבחור בקופת גמל לקצבה לפי שיקול דעתו, ובכלל זה להמשיך ולהיות מבוטח בקופת ברירת המחל הישנה, וכן תכלול פרטים על קופת ברירת המחל החדשה ועל ההוראות שיחולו עליו אם לא יבחר בקופת גמל לקצבה לפי שיקול דעתו. מוצע לקבוע כי חייל חדש שלא הודיע לממונה על בחירתו בקופת גמל לקצבה בתוך התקופה שנקבעה

סעיף 4 לאור התיקונים המוצעים לסעיפים 67א ו-67ג לחוק, מוצע להחליף את המונח "קרן פנסיה" ב"קופת גמל לקצבה", גם בסעיף 67 לחוק שעניינו בקביעת מכשיר החיסכון הפנסיוני לחייל חדש.

כמו כן, מוצע להחליף את נוסחו של סעיף 67(א) לחוק ולפיו "קרן הפנסיה כאמור בסעיף 67(ב)(3) תיקבע בידי החייל החדש על פי שיקול דעתו הבלעדי", כך שיותאם להוראות סעיף 20 לחוק קופות גמל.

עוד מוצע לקבוע כי מידע על אודות זכויותיו של חייל חדש לביטוח פנסיוני יימסר לו 30 ימים טרם תחילת שירותו בשירות קבע, ולא שלושה חודשים לפני כן, כפי שקבוע היום. זאת, בשים לב לעובדה כי גיוס לקבע אינו אורך כיום זמן רב, ובהתאמה להסדר אשר נקבע לעניין "סוהר חדש" או "עובד ביטחון חדש" בסעיף 1108 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970.

סעיף 5 כאמור לעיל בחלק הכללי לדברי ההסבר, רשאי עובד, בהתאם להוראות סעיף 20 לחוק קופות גמל, לבחור, בכל עת, כל קופת גמל המיועדת למטרה של קופת הגמל שנקבעה לפי הדין או ההסכם, לצורך הפקדת תשלומיו ותשלומי מעבידו, בכפוף להגבלות על צירוף עמיתים שנקבעו בתקנון קופת הגמל.

בעבר נבחרו לפי סעיף 67 לחוק קרנות פנסיה שהיו קופות ברירת מחל, ושאליהן שויכו מרבית החיילים

(1) חייל חדש כהגדרתו בסעיף 67א לחוק העיקרי (בסעיף זה – חייל חדש), שביום שבו נקבעה קופת ברירת המחדל כאמור היה מבוטח בקופת גמל לקצבה שנקבעה לפני יום תחילתו של חוק זה, לפי הוראות סעיף 67ה(ג) לחוק העיקרי, כנוסחו לפני היום האמור (בסעיף זה – קופה קיימת), תישלח לו הודעה שתכלול את אלה:

(א) זכותו לבחור בקופת גמל לקצבה, לפי שיקול דעתו, בהתאם להוראות סעיף 67ה לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 4 לחוק זה, ובכלל זה להמשיך ולהיות מבוטח בקופה הקיימת;

(ב) פרטים על קופת ברירת המחדל;

(ג) ההוראות שיחולו עליו לפי פסקה (2), אם לא יבחר בקופת גמל לקצבה לפי הוראות פסקת משנה (א);

(2) לא הודיע חייל חדש לממונה, כהגדרתו בסעיף 1 לחוק העיקרי (בסעיף זה – הממונה), על בחירתו בקופת גמל לקצבה, לפי הוראות פסקת משנה (א) של פסקה (1), בתוך המועד שקבע הממונה בהודעה שנשלחה לפי הוראות אותה פסקה ושלא יהיה מוקדם מ־60 ימים ממועד משלוח ההודעה (בסעיף זה – המועד האחרון לבחירה), יראו אותו כמי שהגיש בקשה להעביר את הכספים שנצברו לזכותו בחשבונו בקופה הקיימת לקופת ברירת המחדל, בהתאם להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה–2005³ (בסעיף זה – חוק הפיקוח על קופות גמל), ולהיות מבוטח בקופת ברירת המחדל;

(3) הממונה יעביר לקופת ברירת המחדל, בתוך 10 ימים מהמועד האחרון לבחירה, את רשימת החיילים החדשים שמתקיים לגביהם האמור בפסקה (2), ויחולו לגביהם ההוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על קופות גמל לעניין העברת כספים מהקופה הקיימת לקופת ברירת המחדל, ואולם לעניין ההוראות האמורות יראו את המועד שבו מסר הממונה לקופה הקיימת את רשימת החיילים החדשים לפי פסקה זו, כמועד הגשת הבקשה להעברת כספים בין הקופות האמורות.

ד ב ר י ה ס ב ר

2008–11–9 בדבר העברת כספים בין קופות גמל, שהוצא על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

למען הסר ספק, יצוין כי חייל חדש אשר יבקש להעביר באופן עצמאי את הכספים אשר נצברו בקופת ברירת המחדל הישנה לקופת ברירת המחדל החדשה, יוכל לעשות כן על פי הוראות הדין הרגילות החלות בעניין. יובהר, כי חייל שלא הודיע על בחירה כאמור ושויך לקופת ברירת המחדל החדשה יהיה רשאי בכל עת לעבור לקופת גמל אחרת בהתאם להוראות חוק קופות גמל.

לכך, יראו אותו כמי שהגיש בקשה להעביר את הכספים שנצברו לזכותו בקופת ברירת המחדל הישנה לקופת ברירת המחדל החדשה. הממונה על תשלום הגמלאות בצבא הגנה לישראל יעביר לקרן ברירת המחדל החדשה את רשימת החיילים החדשים שלא בחרו בקופת גמל לקצבה, ויראו מועד זה כמועד הגשת הבקשה להעברת הכספים מקופת ברירת המחדל הישנה לקופה החדשה. על העברת הכספים יחולו ההוראות הרגילות בדבר העברת כספים על פי כל דין, ובהן סעיף 23 לחוק קופות גמל, תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח–2008, וחוזר גופים מוסדיים

³ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

